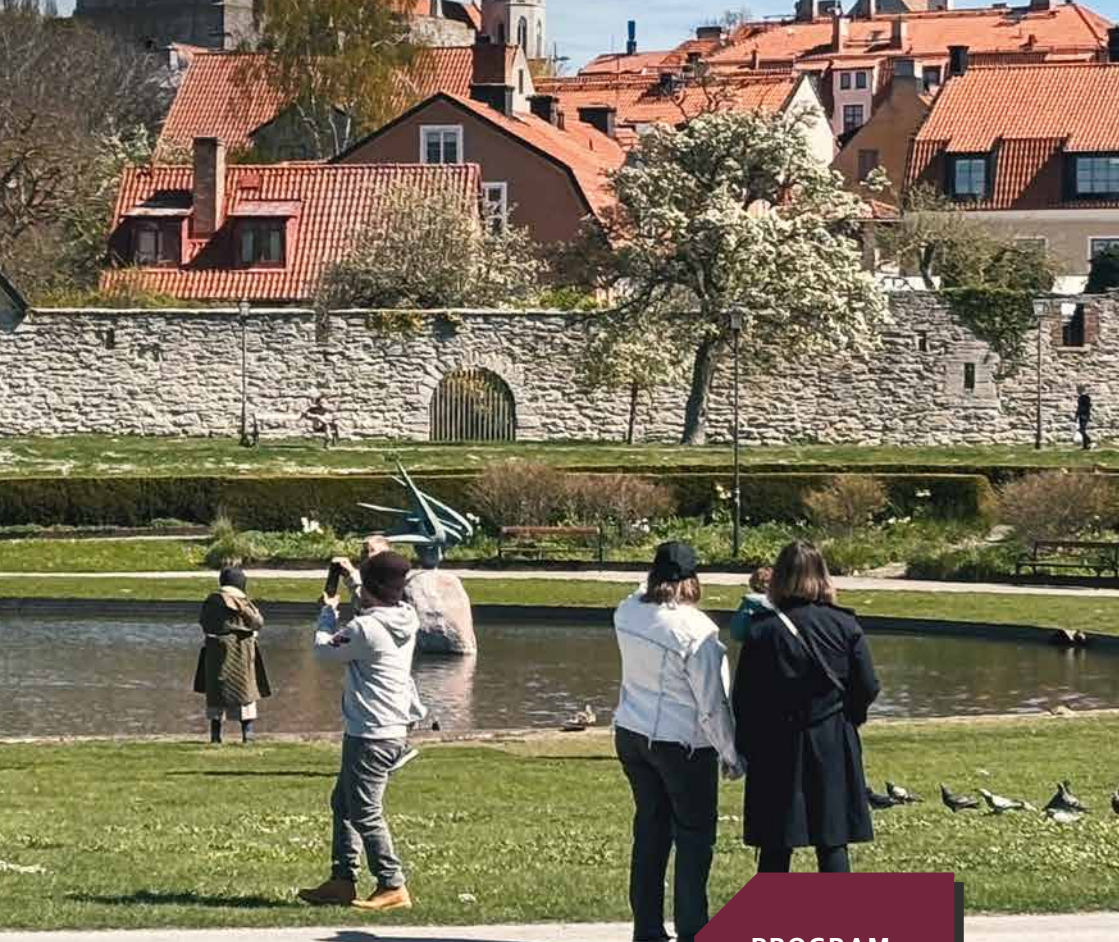

Senioruniversitetet Gotland

PROGRAM

Våren
2026

Folkuniversitetet

Välkommen till vårterminen 2026 med Senioruniversitetet

Senioruniversitetets aktiviteter fortsätter under våren 2026 med tio föreläsningar och fyra studie-cirklar från januari till och med maj i skilda ämnen som t ex fredspriset, det lekfulla sinnet, Ryssland, silverskatter och filosofi.

Vår ordförande Åke Persson, fotograferad av Agneta Lippman.

Biskop **Erik Eckerdahl** inleder vårterminen med att berätta om fredsmötet i Stockholm 1925 och att Nathan Söderblom hedrades med fredspriset. Dr **Lina Emilsson** har forskat om hjärnan och det lekfulla sinnet och undersöker hur speldesign utvecklar kreativitet. Prof. Em. **Owe Ronström** har tidigare föreläst om bl.a. hur turismen påverkar samhällen. Nu återkommer han med att beskriva grupperns beteenden mot varandra, Vi och dom på Gotland. Vad **Magnus Martinsson** inte vet om mark, natur, flora och fauna är nästan inte värt att veta. Han är även en framgångsrik fågelfotograf. **Peter Bryngelsson**, musiker som sedan länge funderat på hur musik, ljud och frånvaro av detta, tystnad, påverkar oss. Om sina jorden-runt-seglingar kommer **Per-Erling Evensen** att berätta för oss i samband med årsmötet i mars. Rysslandskännaren **Malcolm Dixelius** uppdaterar oss om det internationella läget och **Majvor Östergren** presenterar boken om Sundre och Hoburgen. Arkeologen **Dan Carlsson** har försökt förstå varför Gotlands silverskatter grävdes ner. Våren avslutas i maj med att **Kerstin Blomberg** föreläser om Fåröflickan Wilhelmina Skoghs levnadsöde.

Föreläsningar

Föreläsningarna äger rum i Hörsalen E22, Almedalsbiblioteket.
Deltagaravgiften vid en föreläsning är 50 kr för våra medlemmar.

Vi kommer att skicka ut inbjudan till medlemmarna med e-post inför varje föreläsning och tar därefter emot anmälningar genom programmet *Mina aktiviteter* (OBS! Du kan inte anmäla dig innan du fått inbjudan). När du anmäler dig och blivit antagen kan du också enkelt betala deltagaravgiften. **Din reservation av plats gäller först när du har betalat.** Du kommer att ha avgiften tillgodo om du anmäler återbud senast 24 timmar före föreläsningen.

Icke-medlemmar är välkomna i mån av plats, inträde 80 kr.

Onsdag 14 januari kl. 14.00 Stockholmsmötet för fred 1925

Mitt under brinnande världskrig föddes en idé som var lika djärv som den först framstod som naiv. Att bjuda in alla världens kyrkor till fredsmöte i Stockholm. Den nyss utnämnde ärkebiskopen Nathan Söderblom fylldes i sin personliga kamp mot det krig som splittrade och slet sönder Europa av idén om ett världsmöte, som med hjälp av kyrkorna skulle bidra till den fred som världen själv inte klarade av att nå. Det skulle ta ärkebiskop Söderblom mer än 10 år att uppnå visionen.

År 1925 genomfördes mötet med mer än 800 deltagare och mötet blev en stor succé. Söderblom arbetade nästan ihjäl sig, men strax innan han dog 1931 fick han motta Nobels fredspris som ett av många tack för sin banbrytande insats för kyrkornas enhet och världsfreden. Detta berättar Teol dr biskop **Erik Eckerdal** om.

Foto: Flocken Produktion

Onsdag 28 januari kl. 14.00 Det lekfulla sinnet – din biologiska superkraft för hälsa, utveckling och kreativitet

Lina Sors Emilsson är disputerad genetiker med bakgrund i neurobiologi, medicinteknik och speldesign. Som speldesignare fokuserar hon på att skapa miljöer och upplevelser för att stimulera hjärnans förmåga till lekfullhet, med tillämpning inom ledarskap, utbildning och neurorehabilitering.

Genom att studera design för hjärnans lekfullhet vill hon ge alla människor möjlighet att leva, delta och bidra utifrån sina unika förutsättningar och önskningar.

I denna presentation delar hon insikter om människans lekfullhet och biologi, samt hur lek- och speldesignprinciper kan bidra till lärande, gemenskap och flexibilitet i livets alla skeden.

Foto: Daniel Olsson, Uppsala universitet

Onsdag 11 februari kl. 14.00
Vi och dom på Gotland

Owe Ronström, etnologiprofessor emeritus, har iakttagit hur interaktion mellan människor är grunden för gruppbildning. Finns ett vi, så finns ett dom och dom har vi inte alltid samhörighet med. På Gotland finns det gotlänningar, sommargotlänningar, studenter, militärer och andra korttidsgotlänningar. Grupperingar leder till gränser och spänningsfält som är intressanta att studera.

Foto: Karin Brindt

Onsdag 25 februari kl. 14.00
Naturtyper och naturförhållanden på Gotland

Magnus Martinsson är naturgeograf och arbetar vid Länsstyrelsen på Gotland. Föreläsningen handlar om vilka faktorer som format den gotländska naturen, vilka olika naturtyper som är unika för Gotland och om hur naturmiljöerna på Gotland växt fram. Vi kommer också att få höra om hur människans närvaro i landskapet har danat naturen i hög grad och om Gotlands kulturpräglade naturtyper.

Foto: Patrik Wildjang

Onsdag 11 mars kl. 14.00
Hur lät musik och ljud förr?

Peter Bryngelsson, musiker, kompositör, författare m.m. föreläser om varför vi så ofta stör oss på musik och ljud, framför allt andras musiksmak och andra människors ljud. Det stämmer till eftertanke att Jussi Björling sjöng helt utan förstärkning på Gärdet för 13 000 människor.

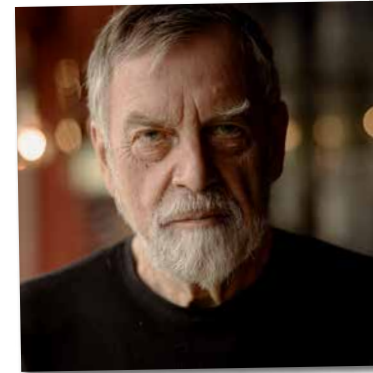
Foto: Svante Nilsson

Onsdag 25 mars kl. 13.30 – **Årsmöte**

Onsdag 25 mars kl 14.00
De stora blå, haven som förenar

Under en timme får vi höra **Per-Erling Evensen** förmedla upplevelsen av att vistas på vår intressanta och känsliga planets villkor. Ensam fyra veckor på öppet hav men också några besök på udda platser.

Foto: Wikimedia Commons

Onsdag 8 april kl. 14.00
Krigets följder – fredens pris

Malcolm Dixelius är journalist med över 50 års erfarenhet av arbete i Ryssland och Ukraina, bland annat som korrespondent 1979–1984 och 1990–1993.

– Rysslands agerande i Ukraina kan bäst förstås i ett historiskt sammanhang. Putin är själv besatt av historien och sin egen roll i den. Han ser Euromajdan 2014 som ett svek från Ukrainas sida, vilket

ledde till annekteringen av Krim och det fullskaliga kriget som inleddes 2022, säger han. – Ukrainas tappra motstånd har lett till en insikt inom EU att en utvidgning är nödvändig. 2026 kan vara det år då kriget äntligen tar slut, men de geopolitiska och ekonomiska konsekvenserna är av allt att döma bestående.

Foto: Joachim Kerpner

Tisdag 21 april kl. 14.00
Sundre och Hoburgen

Boken Sundre och Hoburgen – Gotlands dramatiska sydspets är lite mer än en sockenbok. Den tillkom för att hedra en ung arkeolog som lämnade oss alldeles för tidigt. Boken bygger på ett samarbete mellan de tretton textförfattarna och konstnärerna Agneta Engström och Lars Jonsson, som har illustrerat texterna tillsammans med fotografier som Thomas Wester, Helena Westerman och Julia Zernell. I ett avslutande kapitel diskuteras dagens situation och framtidsutsikterna för 23 åretruntboende Sundrebor, där den avgörande

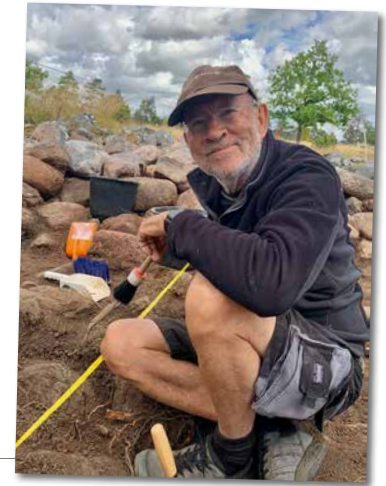
frågan är samarbetet mellan jordbruket och besöksnäringen. **Majvor Östergren** har varit ordförande i redaktionskommittén och kommer att presentera boken.

Akvarell: Agneta Engström

Onsdag 6 maj kl. 14.00
Landskap och silverdepåer från Vikingatidens Gotland

Arkeolog och kulturgeograf **Dan Carlsson** har ägnat sitt liv åt att undersöka vad som ligger gömt i den gotländska myllan. I sin senaste bok söker han svar på varför silvret deponerades och varför det aldrig togs upp igen genom analys av var i landskapet depåerna har placerats.

Foto: Privat ägo

Onsdag 20 maj kl. 14.00
Wilhelmina Skogh

Från livet i en fattig familj i Rute och på Färö, till stenrik hotelldrottning i Stockholm. Det handlar om Wilhelmina Skogh, som redan som tolvåring visste vad hon ville och drog till fastlandet på 1860-talet. Hon utvecklade Grand Hotel, slöt avtal med Cooks resebyrå i London och byggde den magnifika villan Foresta på Lidingö, och bodde själv där innan hennes företag drabbades av ekonomiska svårigheter och hon tvingades sälja. **Kerstin Blomberg** som själv är släkt med Wilhelmina har forskat om henne och hennes företagsamhet.

Foto: Privat ägo

Vårutflykt/Stadsvandring 2026

Information kommer under våren.

Cirklar

Öppna för medlemmar!

Under våren 2026 har vi fyra cirklar: två bokcirklar, en democraticirkel och en filosoficirkel. Flera av deltagarna under våren har valt att fortsätta under hösten. 8–12 deltagare är lämpligt för bok- och democraticirkelarna medan 15 hittills har följt filosoficirkeln.

Om lediga platser uppstår kommer inbjudan att delta skickas ut till alla medlemmar. Lokal för cirklarna är Folkuniversitetet, Merkuriusgatan 1.

Bokcirkel 1

Detta är en fortsättning på den cirkel, som funnits under HT25. Vi kommer att börja läsa "FRI: en uppväxt vid historiens slut" av den albanska författaren Lea Ypi.

Aktuella dagar är 3/2, 3/3, 14/4 och 12/5 klockan 14.

Upplysningar: cirkelledaren **Ulla Gådefors Christensen**, 0707-70 18 21 eller e-post: ulla.mgch@gmail.com

Bokcirkel 2

Även detta är en fortsättning på den cirkel, som funnits under hösten. Vilken bok vi ska läsa har vi inte bestämt ännu. Det får man reda på när man anmäler sig.

Vi träffas onsdagar klockan 14, 21/1, 18/2, 11/3, 15/4 och 13/5.

Upplysningar: cirkelledaren **Eva Kätting**, 0709-65 42 31 eller e-post: evakatting@gmail.com

Democraticirkel

Demokratifrågan fortsätter att vara högaktuell med nutida händelseutveckling i omvärlden och i Sverige. Detta ökar betydelsen av att tillsammans dela tankar och erfarenheter i det svajiga politiska landskapet. Den grupp, som i höstas gemensamt läste Timothy Snyders bok om tyranni, kommer under våren fortsätta mötas. Vi kommer till en början att läsa Sofia Näsströms bok om demokrati för inspiration.

Låter det intressant? Vi välkomnar ett fåtal nya deltagare.

Onsdagar 9.30 – 12.00 ojämna veckor: 21/1, 4/2, 18/2, 4/3, 18/3 och en dag i vecka 14 eller 15.

Upplysningar: cirkelledaren **Marie Janson**, 0704-94 31 25, marie.janson@telia.com

Filosoficirkel

Under ledning av **Kjell MacDowall**.

Inga förkunskaper krävs annat än ett intresse av filosofiska frågor som *hur vet vi något om världen* och *hur avgör vi vad som är sant och falskt*. Vi kommer att ställa två strömningar under 1900-talet och fram till vår egen tid mot varandra: *den analytiska filosofin* och *fenomenologin*.

- Vad är fenomenologi?
- Vad är analytisk filosofi?
- Hur avgör vi vad som är sant och falskt?
- Vad menas med postmodernismen?

Inför varje möte får deltagarna ett underlag som stöd. Dessa underlag utgör sedan en sammanfattning av kursen, så att var och en vid kursens slut har ett kompendium.

Torsdagar 14–c:a 16: 5/2, 12/2, 19/2, 5/3, 12/3, 19/3, 26/3, 9/4, 16/4 och 23/4.

Upplysningar: **Kjell MacDowall**, kjell.macdowall@gmail.com, 0735-79 26 99.

Att bli medlem i Senioruniversitetet

Medlem i Senioruniversitetet kan du bli om du är 55 år eller äldre. Alla sjuk- och förtidspensionärer, oavsett ålder, kan också bli medlemmar.

Medlemsavgiften är 150 kr per kalenderår och person

Du anmäler dig som ny medlem, eller förnyar medlemskapet, och betalar medlemsavgiften i systemet **Mina Aktiviteter**. Dit kommer du med följande adress i din webbläsare och där följer du anvisningarna: <https://minaaktiviteter.se/sengo/mship/new>

Du kan också betala till vårt bankgironr **5180-0092** (glöm inte att ange ditt namn) eller med Swish till **123 553 90 10**. Skicka då e-post med ditt namn, adress, telefonnummer och e-postadress till: senioruniversitetet.visby@folkuniversitetet.se

Om du har frågor om medlemskapet: kontakta **Åke Persson** 0709-56 55 75.

Vi skickar aktuell information om våra föreläsningar, utflykter och studiecirkel till alla som angett en e-postadress!

Om du vill veta mer, kontakta vår styrelse:

Åke Persson , ordf.	0709-56 55 75	ake@dynamec.se
Kathy Gow Sjöblom , v. ordf.	0705-40 92 26	kathy.gow.sjoblom@telia.com
Elisabeth Enekvist , sekreterare	0708-56 11 33	e.enekvist@gmail.com
Elisabet Hedlund Österdahl , kassör	0707-57 13 18	elisabeth.osterdahl@telia.com
Karin Brindt	0769-34 66 26	gokarbri@hotmail.com
Agneta Lippman	0721-87 05 45	lippmanagneta@gmail.com
Gunnel Wallin	0702-91 13 83	ge.wallin55@gmail.com

Vår e-postadress: senioruniversitetet.visby@folkuniversitetet.se

Vår hemsida, sök: Senioruniversitetet Gotland

Kathy Gow Sjöblom prickar av en av våra medlemmar inför en av föreläsningarna.

Foto: Agneta Lippman

Senioruniversitetet på Gotland

Senioruniversitetet på Gotland är en ideell förening, knuten till **Folkuniversitetet på Gotland**. Den är liksom Folkuniversitetet politiskt, fackligt och religiöst obunden. Vi anordnar föreläsningar, studiecirkelar och utflykter. Medlem i Senioruniversitetet kan alla bli som fyllt 55 år eller mer.

Senioruniversitet finns på ett trettiotal orter runt om i landet. Här på Gotland startades verksamheten hösten 2003 med ett tiotal medlemmar. Nu är vi över 500 medlemmar.

Välkommen även du som medlem!

Senioruniversitetet samarbetar med Campus Gotland och föreläsningarna äger rum i hörsalen, Almedalsbiblioteket. Efter föreläsningarna kan man dricka kaffe och samtala med varandra om dagens ämne i Café Foajé.

Foto: Agneta Lippman.

Omslagsbilden, blåsippsbilder, sid. 4–7 samt bild på lagbok och ordförandeklubba, sid. 9 är tagna av Agneta Lippman.